

Augustus 2009 Vol. 21 no. 3

PsittaScene

EXTRA BIJLAGE BENELUX

Van de voorzitter

In de 60-jaren, toen de handel in wilde vogels steeg en de kweek in gevangenschap nog in de kinderschoenen stond, keek mijn vader, Mike Reynolds, al verder in de toekomst en zag naderende bedreigingen voor het overleven van vele papegaaensoorten. Later stichtte hij de World Parrot Trust om zeldzame papegaaien te behoeden met uitsterven en vogels in gevangenschap te helpen een lang, gezond en gelukkig leven te leiden.

Dit jaar is voor ons gedenkwaardig geweest omdat we het 20-jarig bestaan van de Trust hebben gevierd en het tweede jaar van het Europese importverbod – een evenement wat zo onwaarschijnlijk leek te gebeuren in de beginjaren maar wat, ik ben blij dit te mogen zeggen, mijn vader duidelijk voor ogen had.

Afgelopen maand had ik het grote genoegen velen van jullie te ontmoeten om deze mijlpalen te vieren en genoot een paar prachtige dagen in Paradise Park in Cornwall van jullie gezelschap

Terugkijkend op de afgelopen twee decennia is het onmogelijk iedere stap van onze vele stappen naar voren te halen – maar ik hoop dat je geniet van het lezen van de hoogtepunten in onze terugblik, die begint op pagina 9 van dit nummer van *PsittaScene*. We hebben tot op heden het herstel van tientallen papegaaensoorten in het wild gesteund, hulp geboden aan om de levens van honderdduizenden huiskamervogels over heel de wereld te verbeteren, en miljoenen meer wilde papegaaien gespaard van de wreedheden handel in wilde vogels.

Terwijl de Trust is omvang en visie is toegenomen, blijven we naar de toekomst kijken en onze blik blijft gericht op wat het beste is voor de papegaaien.

We bedanken jullie voor het meewerken aan dit alles of een deel van deze reis en hopen dat jullie onze trots delen op wat we met zijn allen hebben bereikt!

Alison Hales,
Voorzitter

Wie is wie? & Hoe weten we dat?

Erfelijkheid & Bescherming

Door Adriana Rodriguez-Ferraro

De hitte was verstikkend op die namiddag in mei. Ik rommelde door mijn instrumenten in mijn gereedschapskist terwijl mijn assistent en ik op de stoep zaten en wachtten. We hadden urenlang gereden door stoffig, droog struikgewas over hobbelige wegen naar dit klassieke Venezolaanse stadje. Plotseling waren we omsingeld. Iedereen begon tegelijk te praten. Het overgrote deel van de groep van 40 personen waren kinderen die schreeuwden en een heleboel vragen stelden. Onmiddellijk zag ik dat ze hadden wat ik wilde – papegaaien. Maar dit waren niet zomaar papegaaien; dit waren amazones Barbadensis. De Barbadensis amazone *Amazona barbadensis* komt hoofdzakelijk voor in droge habitats in een overigens vochtige omgeving. Alle bestaande populaties zijn bedreigd ofwel door verlies van habitat of door stropen, of een combinatie hiervan. Populaties zijn van elkaar gescheiden door vochtiger habitats die ze niet gebruiken. Deze situatie maakt ze uiterst gevoelig voor het uitsterven ter plaatse, omdat als een populatie eenmaal is uitgeroeid, het niet aannemelijk wordt geacht dat andere wilde papegaaien het gebied weer zullen bevolken. Ik was hier om uit te zoeken of de overgebleven populaties van de Barbadensis op een of andere manier contact hadden met elkaar; dat wil zeggen of papegaaien nog

steeds kunnen migreren en onderlinge populaties met elkaar broeden. Het antwoord op deze vraag is essentieel voor de bescherming en management op lange termijn van de soort. Om hierop een antwoord te geven moet ik deze papegaaiengenen bestuderen. De bewegingen van enkelingen van één populatie naar een andere is heel moeilijk te waar te nemen en te beschrijven dan op deze manier.

Niet lang geleden waren genetische en beschermingsbiologie compleet andere vakgebieden binnen de biologie. Tegenwoordig is erfelijkheidsleer een belangrijk middel binnen de bescherming van bedreigde soorten. Mijn studie omvat genetische analyses van een speciaal type DNA (mitochondrial DNA) en was gebaseerd op de veronderstelling dat als een populatie lange tijd is geïsoleerd, de vogels die in dat gebied leven hetzelfde DNA hebben, wat verschillend zal zijn van het DNA van vogels die in andere gebieden leven. Echter als er kweek voorkomt tussen leden van verschillende populaties, dan zal er eenzelfde DNA samenstelling voorkomen in deze populaties.

Er moest DNA afgenomen van weefsel van papegaaien, dus mijn project was tweeledig: het leuke deel in het veld waar ik de monsters verzamelde en het saaie werk in het laboratorium, waar ik het DNA afnam en de analyses

uitvoerde. Gedurende de drie broedseizoenen (2005-2007) bezocht ik vijf van de 6 bestaande populaties van de Barbadensis amazones in het noorden van Venezuela (het zesde is op Bonaire, behorend tot de Nederlandse Antillen); twee in het westelijk deel (Falcon laagland en Paraguaná Peninsula), en drie in het oosten (Piritu, Araya Peninsula, Margarita Island). In al deze gebieden verzamelde ik bloed en twee staartveren. Sam Williams and Rowan Martin (University of Sheffield, UK) waren zo vriendelijk bloedmonsters van papegaaien op Bonaire op te sturen en Miguel Lentino (Phelps Ornithological Collection, Venezuela) gaf me toestemming om monsters te nemen van museumexemplaren van La Blanquilla. In dit geval bestond het monster uit een heel klein beetje van het voetkussen. De collectie monsters in het veld waren heel interessant en onderhoudend. Van ervaringen van het project van de Barbadensis op Margarita Island uit het verleden zette ik mijn project zo op dat ik monsters verzamelde van kuikens, terwijl ze nog in het nest lagen, maar meer dan twee weken oud. Om goede en betrouwbare resultaten te krijgen, moest ik van tenminste 20 stuks van iedere populaties monsters nemen en slechts één kuiken per nest. Als ik gebruik zou maken van verwanten zou dat een dwarsdoorsnede geven omdat

ze delfde mitochondrial DNA hebben. Dus moest ik tenminste 20 nesten vinden in elk gebied. Deze benadering was geen probleem op Margarita Island waar al de nesten bekend zijn. Ik ging simpelweg naar het broedgebied met de veldassistent van het project, zij klommen snel in de nestbomen, namen er een kuiken uit, gaven het aan mij, ik nam een klein beetje bloed uit de vleugel en twee veren van de staart en daarna werd het kuiken terug in het nest gezet. Met hun vaardigheid en ervaring verzamelde ik op één enkele ochtend 10 monsters. Maar het was niet zo gemakkelijk in de andere gebieden waar de Barbados amazones leven. In deze gebieden maakte ik gebruik van de lokale bevolking die bekend zijn met de natuurlijke gebieden en de papegaaien. In alle gevallen hielpen ze me met het vinden van een paar nesten, maar konden geen 20 verschillende nesten in elk gebied vinden. Omdat ik zoveel mogelijk monsters nodig had voor mijn studie als mogelijk was, probeerde ik een andere benadering. Besloot ik om gebruik te maken van volwassen papegaaien die in gevangenschap werden gehouden als de papegaai uit de nabije omgeving kwam. Het houden van papegaaien als huisdier is niet verboden in Venezuela, waar de wildlife wet erg verwarrend is. Handel is verboden maar bezit ervan niet. In elke plaats ging ik van deur tot deur om uit te leggen over mijn project en de mensen toestemming te vragen om bloed van hun huiskamerpapegaai af te mogen nemen. Ze zagen me als de rare vrouw van buitenaf die naar

papegaaienbloed zocht en begonnen een hele reeks vragen te stellen, zoals “Doet u mijn papegaai pijn?” tot “Bestudeer je AIDS bij papegaaien?” Sommige mensen weigerden gewoonweg mijn verzoek, anderen waren heel enthousiast om aan een wetenschappelijk project mee te doen. Sommigen stuurde me, altijd vergezeld van een kind, naar het huis van familie of vrienden met een papegaai. Ik bevond me vele keren in de salon of de achtertuin van een familie die ik net had ontmoet terwijl ze me koffie aanboden en het verhaal over hun papegaai vertelden en welke woorden hij kon nazeggen. Zelfs nadat papegaaienhouders toestemden om me te helpen, moest ik nog steen het monster hebben. Papegaaienliefhebbers zullen begrijpen dat dit niet zo eenvoudig was! De meeste papegaaien die als huisdier worden gehouden in Venezuela zijn gekortwiekt aan één vleugel en bewegen zich vrij in en rond het huis. Soms zat de papegaai in een boom in de achtertuin en moest door zijn “favoriet” naar binnen gebracht worden. In de meeste gevallen moest deze persoon ergens in de stad gevonden worden! In weinig gevallen zat de papegaai in een kooi, waarvan de grootte varieerde van klein tot enorm, waarvan elk zijn eigen problemen had. Werken met volwassen papegaaien was moeilijk omdat ze heel snel gestrest raken, wat nooit gebeurd met kuikens. Ik verzamelde heel snel monsters om de angst voor de papegaai en de bezitter te beperken. Eén van de meest vruchtbare ervaringen van mijn project was zoveel aardige mensen te ontmoeten die al het

mogelijke deden om me te helpen ondanks dat ze me niet kenden en waarschijnlijk niet begrepen waarom ik papegaaienbloed nodig had!

Een heel verdrietig deel van al mijn reizen was de handel die ik zag in deze soort. Het feit dat de meeste huizen tenminste één papegaai hebben en dat ons bezoek aan kleine steden zo snel mensen en papegaaien aantrok, laat zien dat de Venezolaanse autoriteiten niet genoeg maatregelen nemen om de handel te stoppen. Hoewel in de meeste steden de verkoop heel geheimzinnig gaat en de mensen achterdochtig waren als ik naar papegaaien informeerde, het was moeilijk om informatie te krijgen over wie papegaaienuikens verkocht en waar. In Falcón worden kuikens openlijk verkocht aan de kant van de hoofdweg van Coro naar Maracaibo, dus is het duidelijk dat overheid niets doet om deze bedreiging te stoppen. Na al het plezier van het verzamelen van de monsters, bracht ik een jaar door in het laboratorium om de analyses te verwerken. In plaats van papegaaien en interessante mensen was ik omringd met minieme proefbuisjes, moderne machines en dure (en in sommige gevallen) giftige chemicaliën. Het resultaat van de analyses wijst erop dat iedere populatie Barbados amazones hun eigen genetische identiteit hebben en het is het meest duidelijk van diegene op Falcón laagland en Bonaire. Deze ontdekking bevestigt het idee dat de populaties geïsoleerd zijn zowel geografisch als productief, hoewel 3 van de 54 (5,5%) van de genotypen die in deze studie werden

geïdentificeerd, werden gedeeld met verschillende populaties. De papegaaien van Margarita Island hebben de laagste genetische diversiteit van alle populaties. De Barbadensis amazone heeft in de afgelopen eeuw een achteruitgang ondergaan door zijn hele verspreidingsgebied en sommige populaties (bv. Aruba, Nederlandse Antillen) zijn

uitgestorven. Het resultaat dat uit deze studie naar voren komt kan worden gebruikt als leidraad om management te ontwikkelen gericht op deze soort. Ieder initiatief om deze papegaaien te leiden zou er naar moeten streven de genetische identiteit van elke populatie te handhaven. Daarom moeten alle populaties beschermd worden om zodoende het

genetische potentieel van de soort in zijn geheel te bewaren. Bovendien kan deze informatie worden gebruikt om vrijlating van in beslaggenomen papegaaien, verplaatsingen en zelfs herintroductie van losse vogels in gebieden waar de Barbadensis lokaal is uitgestorven, te begeleiden.

Dankbetuigingen: zie PsittaScene.

Onderschriften:

De Barbadensis beperkt zich tot 7 bestaande populaties in Venezuela en naastgelegen eilanden. Dorre stukken bewonen van een anders tropisch gebied betekent dat de populaties van elkaar zijn geïsoleerd. Monsters nemen van deze populaties om hun verwantschap te ontdekken, zal de onderzoekers helpen om uit te vinden of ze met andere populaties broeden.

Bloedmonsters voor DNA analyse werden waar mogelijk afgenomen van kuikens in wilde nesten. Als dit niet mogelijk was, werden er monsters genomen van huiskamervogels bij de lokale gemeenschappen en in een paar gevallen van exemplaren uit museumcollecties.

Citaat:

Het resultaat bevestigt dat deze populaties door geografische grenzen geïsoleerd zijn en onderling niet broeden.

Amazone Territorium

Door Rowan Martin

Het drie jaar lang onderzoek doen naar het broedsysteem van de Barbadensis *Amazona barbadensis* op het eiland Bonaire had ik het geluk honderden uren te kunnen kijken naar het gedrag van paren rondom hun nest. Steeds opnieuw verbaasde ik me erover hoe agressief deze wilde papegaaien kunnen worden tegen andere papegaaien. Daartegenover zou ik geschokt zijn; papegaaien kunnen door en door gemeen worden. Bijna iedere dag zag ik communicatie over en weer tussen broedparen en “anderen”. Als deze andere papegaaien ongelukkige passanten of indringers waren die van plan

waren de nestholte in te pikken, dat wist ik nooit zeker, werd het nooit een serieuze zaak zolang er maar een respectabele afstand werd bewaard (50m of meer). Paren probeerden indruk te maken op elkaar, door het uiten van keelklanken vergezeld gaand van het spreiden van de staartveren en heffen van de vleugels, waarbij opzienbarend rode ondervleugelveren werden getoond. Soms nam de intensiteit toe. Enkelingen vlogen er naar toe en verjaagden anderen van hun zitstok (meestal op cactus op Bonaire) en landden op dezelfde plaats als de verjaagde vogel. Vanuit mijn menselijk inzicht leek

dit gedrag als een symbool van zich laten gelden of dominantie. Je kon ze bijna horen zeggen: “Dit is mijn plek, hoor je? Van mij!” Af en toe escaleerde het, waarbij paren indringers achtervolgden tot buiten het nestgebied. Ze vlogen in cirkels, achterwaarts en voorwaarts, op en neer, waarbij iedereen probeerde de ander uit balans te brengen. Deze luchtgevechten werden vergezeld van geschreeuw dat nagalmde rond de rotsen. Af en toe haakten klauwen en snavels in elkaar; trokken veren uit die zachtjes naar beneden dwarrelden. Na op zekere dag een nest te inspecteren, bevond ik mezelf midden in zo’n strijd. De

papegaaien waren blijkbaar zó met elkaar bezig dat ze niet zagen dat ik naderbij kwam met mijn camera of misschien was ik het minst bedreigend. Deze gasten hadden een serieus gevecht omhanden...

Waarom vechten?

De grote vraag is om uit te vinden waar ze precies om vechten. Een gebrek aan geschikte nestplaatsen wordt vaak verondersteld als onderwerp voor deze papegaaien, maar om werkelijk te herkennen op wat voor manier het voorhanden zijn van nestplaatsen het broeden beperkt, zit vol problemen. Bij sommige populaties is erg weinig agressie

tussen paren ondanks dat veel paren niet broeden. Op Bonaire zijn de kalksteenrotsen bezaaid met gaten en veel ervan, die geschikt zijn om te broeden, blijven ongebruikt. Trouwens sommige schuilplaatsen die in een bepaald jaar drie of vier jongen voortbrachten bleven het volgende jaar leeg. Op Bonaire broeden de Barbadosis in onsamenhangende samenstellingen, misschien vanwege sociale vingerwijzingen om goede nestplaatsen te herkennen. Het zou kunnen lijken op het kuddesyndroom bij mensen – als anderen hier broeden, dan moet het een goed gebied zijn; of verder kijkend – als anderen in die nestholte met succes broeden dan

is het misschien waard om ervoor te vechten. Studies bij andere vogels hebben uitgewezen dat het manipuleren van sociale vingerwijzingen paren om de tuin kunnen worden geleid om te broeden in gebieden die ze voorheen niet gebruikten. We weten nog steeds maar weinig waarom papegaaien één nestsite gebruiken en niet een andere. Als we dichter bij een antwoord kunnen komen, zijn we misschien gewapend met een krachtig onderhandelingsmiddel om de papegaaienpopulaties over de hele wereld een zetje te geven.

Zie

<http://www.audubonmagazine.org/features0907/greentravel.html>

Onderschriften:

Jaren van observeren van Barbadosis op Bonaire heeft geleid tot een paar opwindende en onverwachte ontmoetingen. De vogels begeven zich soms in uitgebreide luchtconfrontaties als het territorium op het spel staat.

Eén vogel verjaagt een rivaal op een favoriete stekelige tak. Het kan er niet comfortabel uitzien maar soms is het de beste keus in dit droge klimaat.

Citaat:

Af en toe haakten klauwen en snavels in elkaar; trokken veren uit die zachtjes naar beneden dwarrelden”.

Twintig jaar Papegaaien redden Een terugblik op de World Parrot Trust

Opgericht in 1989 werd de World Parrot Trust gesticht met een visie: te helpen wilde papegaaien te redden van uitsterven en te bewerkstelligen dat papegaaien in gevangenschap lange, gezonde en gelukkige levens leiden.

Met de jaren hebben we grote vooruitgang geboekt met papegaaienbescherming, welzijn, onderzoek en handel – ideeën die door dierenorganisaties twintig jaar geleden nauwelijks ter sprake werden gebracht. We hebben nu tientallen papegaaiensoorten in het wild en de levens van honderdduizenden vogels in gevangenschap over de hele wereld verbeterd. Ons werk heeft ook miljoenen meer wilde papegaaien de wreedheid van de handel in wilde vogels bespaard.

Terwijl de Trust in omvang en visie over de afgelopen twintig jaar is gegroeid, hebben we voortdurend de behoeften van de vogels voorop gezet. Dit concept was een stichtingsvisie en is voortdurend een leidraad geweest.

Geniet van deze korte terugblik, die sommige sleutelprojecten belicht van de afgelopen twintig jaar. We hopen dat jullie met ons willen samenwerken in het redden van papegaaien in de volgende twintig jaar en daarna.

Bescherming

Hoop voor de Echoparkiet hersteld: 1991 – tot heden

Tegen de jaren 80 was de wereldwijde populatie van Echoparkieten afgenomen tot 12 vogels of minder. De World Parrot Trust nam deze klaarblijkelijk niet te redden soort als het 1^{ste} grote project onder haar hoede. Met de financiële steun van de Trust en anderen heeft, Dr. Carl Jones en zijn team op Mauritius de populatie omhoog gebracht tot ca. 330 stuks. In 2007 werd de soort op de lijst verlaagd van “kritisch bedreigd” naar “bedreigd” – een bewonderenswaardig feit en de eerste van alle papegaaensoorten.

Het Parrot Action Plan: 2000-2004

De enorme taak om een Parrot Action Plan te bewerkstelligen viel onder een paar van de meest deskundige taken in de papegaaiereld. Ondertekent, geleid en gepubliceerd door WPT en IUCN in 2000, deze publicatie karakteriseert de zeldzaamste papegaaien in de wereld, determineert de onderwerpen die hun overleven onder ogen ziet en verschaft aanbevelingen voor hun bescherming. Het plan heeft onderzoekers en beschermingsmanagers geleid in het ontwerpen van geschikte strategieën om papegaaien wereldwijd te redden.

Zeldzaamste Wilde Ara: 2000-tot heden

De wilde populatie van de Blauwkeel ara's bedragen minder dan 200 vogels, bekend is dat minder dan 10 paren elk jaar broeden. Dit belangrijke WPT-project begon in 2001 en heeft de afgelopen jaren ertoe bijgedragen dat verbeterde nestsites en overleven van kuikens. Elk jaar hebben we een team het veld ingestuurd om dit project te verbeteren. We gaan door om ieder aspect van het leven van de ara's te bestuderen en technieken te verfijnen zoals het beschermen van de nestsites tegen stropers en vijanden en ontwerpen en ophangen van kunstmatige nestboxen om het broeden te stimuleren. We hebben tevens samengewerkt met het National Encounters Conservation Fund om broedpogingen in gevangenschap te ontwikkelen, om daardoor te helpen bij de wederopbouw van de wilde arapopulatie.

Diksnavelpapegaaai: 2002-tot heden

WPT heeft jarenlang translocaties, radiotelemetrie, beschermingsplanning en construeren van nestboxen voor de bedreigde Diksnavelpapegaaai van de Monterrey Tech University gesteund. Dit belangrijke werk heeft licht geworpen op de problemen t.o.v. deze belegerde soort van de Sierra Madre Occidental in Mexico en geholpen bij het vaststellen van huidige en toekomstige inspanningen om het tegen uitsterven te behoeden.

Teveel om op te noemen: 1989-tot heden

Sinds de oprichting in 1989 heeft de Trust belangrijke bescherming- en onderzoekprogramma's gesteund zoals: Parkieten: Patagonische Rots, Goud, Witborst, Geeloor en Cuba; Ara's: Roodoor, Lear's, Grote Soldaten, Spix's, Geelvleugel en Maracana; Amazones: Müller, Zwartsnavel, Finschi, Roodkeel, Tresmaria, Geelvoorhoofd, Groenwang, Cuba, Pracht, Dominicaanse, Brasiliensis, Keizer, St. Lucia, St. Vincent; Lori's: Kuhl's, Smaragd, Kakatoes: Zwarte Roodstaart, Goffini, Citroenkuif en de Molukken; Andere papegaaien: Kakapo, Zwartwang agapornis, Geelmasker, Kaapse, roodmasker, Meyer's, Grijs Roodstaart en Seychellen halsbandparkiet.

Onderzoek

De levendige Palmkaketoe: 1996-2000

De zeldzame en opvallende Palmkaketoe komt voor in Queensland en Nieuw Guinea. WPT steunde onderzoek door Steve Murphy om populaties vast te stellen, dieet voorkeuren, reproductie en bedreigingen door de mens die deze soort ondergaat. Baanbrekende studies met nestbewaking de hele dag door en in het nest, bewaking door infrarode videocamera's onthulde dat de Palmkaketoe een hele gespecialiseerde eter is met lage broedfrequentie, vergeleken met andere papegaaien in hetzelfde gebied.

Een gouden gelegenheid: 1998-tot heden

De Goudparkiet wordt bedreigd door stropen voor de dierenhandel en verlies van habitat in oost Brazilië. Sinds 1998 heeft WPT 3 verschillende biologen gesteund – Carlos Yamashita, Toa Kyle en Thiago Orsi – in hun onderzoek naar de uitzonderlijke en enorm sociale soort. Hun levenswerk bestond uit het in kaart brengen van nestsites, observeren en opschrijven van groepsgedrag en het analyseren van bloedmonsters om te ontdekken tot welke graad kleine groepen aan elkaar verwant waren en heeft enorm bijgedragen aan het begrijpen van de sociale biologie van de soort. De Trust heeft meer dan US\$ 100.000 voor onderzoek en bescherming van de Goudparkiet bijeengebracht door het oprichten van het Golden Conure Survival Fund, het bedenksel van onze WPT-USA administrator Glenn Reynolds.

Het Caribische kleinood: 2004-tot heden

De Geelschouder amazone overleeft in groepjes op vier Caribische eilanden en kleine populaties op het vaste land van Venezuela. We steunden kortgeleden een genetische studie door Adriana Rodriguez-Ferraro om de verwantschappen onder de geïsoleerde populaties te ontdekken. We hebben tevens de biologen Sam Williams en Rowan Martin gesteund bij hun promoveerstudies, die gericht waren op de reproductie biologie van deze weinig bekende amazone op het eiland Bonaire waar hij wordt bedreigd door intensief stropen en droogte. Als onderdeel van een informatieprogramma deelden we “Happy Healthy Parrot” in het Nederlands (dankzij WPT-Benelux) uit aan de eilandbewoners en hielp bij het aanschaffen van ringen om zodoende een door de regering geleid amnestieprogramma te bewerkstelligen om de in gevangenschap levende papegaaien in beeld te krijgen.

Onderzoek... 1989-tot heden

WPT heeft tevens onderzoeken naar populaties, waarvan bekend was dat ze waren uitgestorven, gesteund. Jammer genoeg ontdekte Dr. Charles Munn bij een onderzoek in 1989 dat de Blauwkeel ara in het wild was uitgestorven en uitgebreide zoektocht naar de Roodkeel lori en de Diadeem lori leverde geen nieuwe waarnemingen op. D.m.v. deze zoektochten kregen we nieuwe inzichten in hoe een papegaaiensoort uitgestorven kan raken en hoe verder verlies te voorkomen. Kortgeleden hebben we bioloog Toa Kyle gesteund in het bestuderen van de moeilijk te vinden Blauwkop ara in het afgelegen regenwoud van Peru.

Medestanders

Invloed op de mensen (en papegaaien)

In Mexico heeft de Trust samengewerkt met Defenders of Wildlife om een educatief programma op touw te zetten, met posters en stripboeken waar voorstellingen van bedreigde papegaaien opstonden in een poging de lokale vogelhandel te stoppen. In Costa Rica ondersteunen we een informatieprogramma op scholen om kinderen de waarde van papegaaien in hun gemeenschap te leren waarderen en de lokale handel daar te stoppen.

Op 31 mei 2004 organiseerden we de World Parrot Day in Londen. Deze dag van stille demonstraties, vlaggen en de potsierlijke Superpapegaai (aka Nick Reynolds van Paradise Park) mondde uit in een mars van Trafalgar Square naar Downing Street waar we een petitie overhandigden met 33.000 handtekeningen met de oproep voor een verbod op de import van wildvang vogels in de Europese Unie. Uiteindelijk bereikte de handtekeningenactie de 40.000 en speelde een belangrijke rol in het verbod dat volgde.

Tenslotte sloten meer dan 230 NGO's (Non-Governmental Organizations) en duizenden mensen zich bij de strijd aan – een prestatie van internationale samenwerking die nu jaarlijks miljoenen vogels het leven spaart.

Verantwoord/toelaatbaar

Lokale bevolking aanmoedigen: 2000-tot heden

Een ander keurmerk van de World Parrot Trust is ons gebruik en steun aan het invoeren van nieuwigheden om de papegaaien te beschermen en de mensen te helpen die hun omgeving delen. Het vangen van papegaaien is soms een middel om hun mager inkomen aan te vullen. Jammer genoeg is het bijna altijd ontoelaatbaar en als het wildlife verdwijnt uit een bepaald gebied, lijden zowel de mensen als het ecosysteem eronder.

In Guyana waar de lokale bevolking papegaaien vangen en verkopen naar de dierenhandel, snijden ook mooie papegaaienbeeldjes uit lokaal geproduceerd natuurlijk balata, ofwel latexrubber. De WPT helpt met steun voor een toelaatbare industrie door de verkoop van deze gedetailleerde figuurtjes. Door dit te doen helpen we het inkomen van de stropers en hun families te compenseren wat vroeger werd bereikt met het oogsten van wilde papegaaien.

De Trust heeft kortgeleden een gelijkwaardig project in Peru omarmd om de inheemse bevolking hun papegaaien en bossen te beschermen. In samenwerking met een lokale organisatie, Peru Verde, steunt de WPT het maken van Arpilleras (appliquéwerk wandkleden) gemaakt door meer dan 100 inheemse artiesten. De wandkleden, die door WPT op de markt worden gebracht om te verkopen aan de internationale papegaaiengemeenschap, verschaft leven in het regenwoud aan zowel mens als dier. Het concept is simpel en effectief: Peru Verde koopt handwerk van de artiesten van de gemeenschap en de gemeenschap beschermt hun lokale kleiwanden terwijl ze intussen leren, en doorgeven, hoe belangrijk deze gebieden zijn voor de bescherming van ara's.

Educatie

Bewustzijn kweken...

Lokale bevolking informeren over wilde papegaaien blijft het middelpunt van onze inspanningen en heeft een brede variëteit van aanpak.

Begin jaren 90 creëerden we vier Papegaaien Educatie bussen in Centraal Amerika. Paul Butler van RARE benaderde ons eigenlijk met het idee van een educatie bus voor het Caribische eiland St. Lucia. Hij zou over het hele eiland reizen, om scholen en andere locaties aan te doen, terwijl verteld werd over de bedreigde St. Lucia papegaai en wat er gedaan zou kunnen worden om hem te redden. Het team van Paradise Park onder leiding van David Woolcock en Nick Reynolds, knapten een bus op, vulden het met dynamisch educatief materiaal en verscheepte het op een bananenboot naar het ministerie van milieu van het eiland. Het werd een groot succes met als resultaat dat er gelijkwaardige bussen werden verschaft aan de naburige eilanden Dominica en St. Vincent en tevens voor gebruik in Paraguay. Met als resultaat dat Paradise Park en de World Parrot Trust werden bekroond met de "Zoo Conservation Award of Excellence" van het BBC Wildlife Magazine.

Levens verrijken

Gemaakt met stimuleren van gedrag en educatie in het achterhoofd zijn de DVD's PollyVision I en II en Where the Greys Are een paar van de meest populaire items van de Trust. Het onder de aandacht brengen van een opmerkelijke vertoning van papegaaien in het wild, De Dvd's zijn educatief en verrijkend als wel onderhoudend – zowel voor papegaaien als voor mensen.

Informatie voor papegaaienuitdijvers

De breedte van onze reikwijdte is met de jaren toegenomen. In 1989, het beginjaar van de World Parrot Trust, gaven we ons kwartaaltijdschrift PsittaScene uit. Nu is dat 20 jaar, we hebben nog geen nummer gemist. PsittaScene gaat naar WPT-leden en donateurs en wordt door papegaaienuitdijvers en enthousiastelingen wereldwijd gebruikt om op de hoogte te blijven van de laatste onderzoeken, projecten en nieuws uit de papegaaienuitdijverwereld.

Duizenden kopieën van onze “Happy Healthy Parrot” folder, een korte en bondige gids voor nieuwe en aankomende papegaaienbezitters, is wereldwijd verspreid.

Deze inspanningen zijn uitgebreid naar het Internet waar papegaaienthousiastelingen en liefhebbers kennisnemen van onze maandelijkse nieuwsbrief, FlockTalk en van de 7000 pagina’s tellende website www.parrots.org.

Samen zijn ze goed voor een lezersaantal van meer dan 250.000 mensen per jaar.

Welzijn

De Stop Import

Gerealiseerd in juli 2007 was de Wild Trade Ban in Europa het resultaat van zes jaar werk. De ontoelaatbare vangst, vol risico’s van ziekte en hoge sterftcijfers van vogels in de handel maakte dit een prioriteit voor de Trust en bleven we scherp als het onmogelijk leek. De stop heeft nu jaarlijks circa vier miljoen wilde vogels het leven bespaard en heeft de importerende landen het risico op vogelziektes drastisch verlaagd.

Na dit doel te hebben bereikt, hebben we onze aanpak verplaatst van land voor land.

We zijn nu bezig met een belangrijke relatie met regionale organisaties in zuidoost Azië, Mexico, Afrika en Zuid Amerika. Door ons te richten op de belangrijkste markten die verantwoordelijk zijn voor de overgebleven vogelhandel, hopen we deze wreedheid en vernietigende praktijk in de paar overgebleven locaties waar het nog voorkomt, te beëindigen.

Treurmars

De handel in wildvang Blauwvoorhoofd amazones heeft een vernietigend effect gehad op de soort en zijn ecosysteem. Ons onderzoek heeft naar voren gebracht dat de handelingen bij het verzamelen van deze papegaaien regelmatig wreed zijn en we hebben de ambtenaren van de USA en de UK op de hoogte gebracht dat de aantallen om te oogsten niet toelaatbaar zijn, gezien de voorgaande claims. We gaan door met steun aan het verzamelen van duidelijke documentatie van de vangstpraktijken om zodoende de importerende landen van up-to-date, accurate en onafhankelijke informatie te voorzien.

Voor de Grije

Ons Save the Grey Fund startte in 2008 om te helpen een einde te maken aan de handel in wildvang Afrikaanse papegaaien, om toelaatbare alternatieven te bevorderen voor het vangen van papegaaien, om in beslaggenomen vogels te rehabiliteren en vrij te laten, om wilde populaties te herhuisvesten in geschikte gebieden of hun voormalige verspreidingsgebied en om begrip te kweken van de noden van de Afrikaanse papegaaien.

In Kameroen is de Grije roodstaart een gericht doel in de illegale handel in wildlife. In 2008 werkte de WPT samen met Last Great Ape Organization (LAGA) en Limbe Wildlife Centre om noodhulp te verschaffen voor meer dan twaalfhonderd wilde Afrikaanse Grije roodstaarten, die illegaal het land waren uitgesmokkeld. We zorgden voor uiterst noodzakelijke fondsen en veterinaire hulp in de eerste dagen van de crisis en verdere hulp in de daaropvolgende weken van rehabilitatie en verzorging. Uiteindelijk werden meer dan zevenhonderd vogels terug in het wild uitgezet.

De toekomst...

Met behulp van leden en donateurs over de hele wereld heeft de World Parrot Trust twee decennia lang steeds zorgvuldige en holistische bescherming, educatie en voorspraak tot stand gebracht uit naam van de papegaaien. We hebben blijvende resultaten bereikt voor het behoud van papegaaien, mensen en ecosystemen en we zullen met onze pogingen doorgaan zolang als het nodig is.

Redden van Maya ara's

Door Colum Muccio

Het redden van papegaaien kan een riskante zaak zijn. Vraag het Hyron Peñante. Hyron is een ambtenaar van de Guatemalteekse Groene Politie. Hij werd neergeschoten door stropers toen hij twee net uitgekomen Geelvleugel ara kuikens *Ara macao* in 2003 in beslag wilde nemen. Gelukkig overleefde hij zijn verwondingen en kreeg international aandacht voor zijn heroïsche daad, waarbij hij de Disney Conservation Hero Award kreeg in 2004.

De kuikens gingen deel uitmaken van een broedprogramma die zal bijdragen aan de bescherming van deze vogels, die uiterst bedreigd zijn in dit gebied.

De magnifieke Geelvleugel ara is één van de meest symboliserende soort van het Maya woud en wordt vaak afgebeeld in de Maya mythologie. De Mayacultuur is één van de oudste en indrukwekkendste ter wereld en heeft zijn wortels in de laaglandbossen gedeeld met de hedendaagse moderne staten van Mexico, Guatemala en Belize. Deze laagland cultuur verdween mysterieus gezien rond 800 – een resultaat meestal veroorzaakt door mismanagement van natuurlijke bronnen, schaarste of verandering van klimaat. Nu is de Maya ara *Ara macao cyanoptera*, de ondersoort van de Geelvleugel ara in dit gebied, ondergaat hetzelfde akelige lot.

De Geelvleugel ara's van Mexico, Guatemala en Belize worden teruggevoerd als Maya ara's met betrekking tot de historische Maya cultuur in dit gebied. Deze

vogels vormen één van de weinige overgebleven genetische levensvatbare populaties die er nog in Centraal Amerika zijn. Deze populatie is heel precair en zijn bescherming wordt urgentie toegeschreven als je bedenkt hoeveel populaties al zijn verdwenen. De “grensverleggende grondlijn” fenomeen verwijst naar de geleidelijke verdwijning van een soort of ecosysteem dat meestal onopgemerkt voorkomt maar dat leidt tot een alarmerend resultaat vanuit een historisch perspectief gezien. Vroegere Europese ontdekkingsreizigers meldde grote, luidruchtige ara groepen vlogen over de hoofden in het noordelijke gebied Peten van Guatemala zowel als aan de kustlijn van de Pacific. Tegenwoordig echter liggen de zaken heel anders. Ironisch genoeg staat de Geelvleugel niet te boek als bedreigd omdat er kleine stabiele populaties zijn in Latijns Amerika. Nu, naar schattingen van de Wildlife Conservation Society (WCS), leven er nog maar 500 stuks in het drievoudige nationale gebied en dat aantal is gestadig aan het verdwijnen.

Om aan deze enorme dreiging tegemoet te komen, kwamen beschermers, vanuit Guatemala, Belize en Mexico samen in 2000 om de Ara's Zonder Grenzen of Guacamayas Sin Fronteras (GFS) consortium te vormen. Het snoeien op fondsen heeft geleid tot de terugtrekking van verschillende van de originele leden van het consortium met als resultaat het afnemen van

samenwerking tussen de grenzen. Nog steeds blijft GSF Guatemala sterk met het samenwerkingsverband van WCS, de Wildlife Rescue and Conservation Association (ARCAS – een NGO in Guatemala), Aviarios Mariana (een privé broedfaciliteit) en de National Council of Protected Areas (CONAP) van de regering van Guatemala.

De bedreigingen die de Geelvleugel ara en het andere wildlife van het Maya woud zijn veelvuldig en gevarieerd. Verlies van habitat is een serieus probleem. De Maya ara's broeden meestal uitsluitend in de “cantemo”boom *Acacia glomerosa*, een soort die groeit nabij rivieren en meren – gebieden die eerst werden ingenomen door illegale landveroveraars voor hun rouw douw landbouw. Deze grote hoge bomen bereiken vaak 40 meter in hoogte en vormen holtes die ideaal zijn voor aranesten. Jammer genoeg bejagen of verjagen Afrikaanse bijen, bosvalken en wasberen de ara's. Hoewel ze meestal de kronen van de bomen niet bereiken waar de ara's broeden en eten, branden aangestoken door rouw douw landbouwers veranderen elk jaar uitgestrekte stukken land in het Maya woud in savannen. Handel in drugs in het gebied is een zaak waar rekening mee moet worden gehouden en er kan alleen mee afgerekend worden door het leger en de politie van Guatemala. Deze bendes trekken vaak een gebied binnen met “hun” mensen

en “geven” hen stukken land met gewapende overvallen in ruil voor bescherming van clandestiene landingsbanen.

Krantenartikelen zeggen dat één lokale drugsbaron controle heeft over 20.000 ha grond voornamelijk in beschermde gebieden in Maya Biosphere Reserve (MBR). Uitgestrekte gebieden van het Maya bos zijn onbereikbaar voor beschermers vanwege deze cartels.

Onderzoeksteams zijn zelfs gekidnapte en aangevallen.

Tezamen met de landveroveraars, menselijke smokkelaars en een alles overschrijdende grensmentaliteit, staat de handelbaarheid van Peton ter discussie.

Lokale “guaceros” of arastropers blijven actief in het MBR ondanks: beperking van grensoverschrijdingen opgesteld door internationale antihandel vergaderingen; dreiging van de pluimvee-industrie en menselijke gezondheid veroorzaakt door in het wildlife levende ziektes zoals de vogelgriep, Westnijl virus en het Newcastle virus; en de preciaire status van de ara in het gebied. Deze arastropers houden de wacht en eisen actieve nesten op. Als de eieren uitkomen, halen ze de kuikens weg en vervoeren ze naar de markt. De autoriteiten van Guatemala doen goed werk om te proberen deze handel te beperken, maar geruchten dat arakuikens US\$300 op de zwarte markt kunnen opbrengen, doen de illegale handel in stand houden. Gezien de kritieke status van de ara in het gebied organiseerde de WCS in november 2008 een workshop in Peten. Ara-experts vanuit Amerika, El Salvador, Peru en Guatemala kwamen bij elkaar

om een gedetailleerde strategie te ontwikkelen om de beperkte bronnen van GSF te optimaliseren om de resterende Maya ara's te redden. Milieueducatie werd als belangrijkste onderdeel naar voren gebracht in de globale strategie. Dit feit bleek waar te zijn toen een guacero, onder druk van zijn dochter en de directeur van de lokale school, overtuigd werd om een aranest met kuikens met rust te laten om de kuikens te laten uitvliegen. WCS en ARCAS zullen doorgaan met hun milieueducatie d.m.v. MBR, vooral gericht op de strategisch belangrijke gemeenschappen rond de nestsites. Gecombineerd met deze educatieve activiteiten, gaan ARCAS en CONAP door met pogingen de wildlifehandelen te controleren. Elk jaar krijgt ARCAS 2 tot 4 vogels in zijn Wildlife Rescue Center, die in beslag zijn genomen bij handelaren.

Waarschijnlijk zijn Geelvleugel aranesten beroofd van hun kuikens op jaarbasis in de laatste decennia. Gezien het gebrek aan nieuw uitgevlogen jongen in het wild, biologen vrezen dat de overgebleven broedpopulatie snel de weg vindt naar veroudering van reproductieve levensvatbaarheid. Als gevolg hiervan stelden medewerkers van de workshops voor om te experimenteren met middelen om nieuwe jongen te vermeerden van de Maya arapopulatie. Eén middel dat werd besproken was tweede of derde jongen uit het wilde nest te halen en met de hand groot te brengen. Deze kuikens kunnen meestal niet opboksen tegen hun oudere broertjes/zusjes en gaan uiteindelijk dood van de honger. Een ander middel dat werd

besproken was versterking of vermeerdering van de wilde populatie door het vrijlaten van in gevangenschap gekweekte vogels. ARCAS en Aviaris Mariana kweken tegenwoordig ara's voor deze mogelijke toekomstige versterkingsactiviteiten.

Natuurlijk moeten deze vogels zorgvuldig worden doorgelicht om er zeker van te zijn dat er geen ziektes worden geïntroduceerd in het wild.

Wat er ook gedaan wordt het is cruciaal om de ruwweg 30 actieve wilde nesten te beschermen, die er nog zijn in het MBR. Dit wordt een toenemende moeilijke taak gezien de instabiliteit in Peten en roept op tot nauwe coördinatie tussen NGO's, CONAP en de politie en het leger. WCS zal doorgaan met het bewaken van de nesten en predator controle in het Laguna del Tigre Park, in principe gericht op één belangrijke nestsite in El Peru. ARCAS zal bijdragen aan de veterinaire deskundigheid hiervoor. Voor de controle op Afrikaanse bijen zal doorgegaan worden met het gebruik van de niet-giftige pesticide Permethrin. Voor de controle op bosvallen zullen kunstmatige nestboxen worden gebruikt met dubbele kamers en videocamera's worden geïnstalleerd in de nesten om predatie te observeren (zie: www.wildlandsecurity.org/el_peru.html voor video's over nestpredatie). Samen met ARCAS, hoopt WCS een vrijwilligerprogramma op te zetten om goed opgeleide vrijwilligers te zetten op het observeren en beschermen van wilde aranesten en te helpen bij het sterker maken van de populatie en milieueducatie activiteiten.

Help ons veilig stellen dat de Geelvleugel ara niet dezelfde weg gaat als de laagland Maya cultuur en dat het een levend symbool

blijft van het Maya woud! Als je wilt deelnemen of bijdragen aan de bescherming van de Maya ara, of als je wilt deelnemen in

programma de nesten te bewaken, neem dan contact op met arcas@intelnet.gt

Onderschriften:

De Geelvleugel ara ondergaat veel te veel bedreigingen van oprukkende landbouw en verlies van habitat evenals meer sinistere problemen van stropen en nabije narcoticahandel.

Het kweken in gevangenschap kan helpen bij het vergroten van de populatie in de toekomst. Intensieve educatie op lokale scholen helpt de ara's nu al omdat kinderen hun ouders leren de ara's in het wild te laten.

Essentieel:

Geelvleugel ara *Ara macao* verspreidinggebied.

Vertalingen Ria Vonk

PS: Door onvoorziene omstandigheden is dit nummer van PsittaScene later dan gebruikelijk in de Benelux! Excuses hiervoor.